

Reactie Bepaling broeikasgassen warmtenetten - Besluit collectieve warmte

Aansluiting op een warmtenet is (met de Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie) niet geheel vrijblijvend. Als een woningeigenaar gebruik wil maken van een alternatief moet de duurzaamheid ervan worden aangetoond (opt out).

Dat vraagt om een eerlijke, transparante en controleerbare methode om de CO₂-emissie van warmtenetten te bepalen. Het voorliggende Besluit collectieve warmte (Bcw) voorziet daarin onvoldoende.

De normen

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de collectieve warmtesector in 2030 gemiddeld niet meer dan 18,9 kg CO₂ per geleverde warmte-eenheid (GJ) uit mag stoten. In het Bcw is het maximum gesteld op 25 kg CO₂/GJ per warmtekavel.

Omdat investeringen in warmtenetten voor minimaal 30 jaar worden gedaan zou je verwachten dat de norm doorloopt tot de CO₂-emissie 0 is. Maar in 2030 wordt nog eens bekeken of de norm voor warmtebedrijven wel haalbaar is.

Ontheffing

Het Besluit voorziet verder in ruime mogelijkheden voor ontheffing. Zelfs tot 5 jaar. Als voorbeeld wordt genoemd de situatie wanneer vervanging van de niet-duurzame bron leidt tot substantieel hogere kosten. Dat gaat voor het merendeel van de grote warmtenetten op want de bronnen daarvoor zijn momenteel niet-duurzaam.

Voorstel: Breidt het pad met broeikasgasnormen in art 2.16 uit tot het moment (2043) dat de CO₂-emissie 0 moet zijn en beperk de ontheffingsmogelijkheden. Daarmee kunnen warmtebedrijven beter investeringen plannen en worden ze gestimuleerd om tijdig de benodigde vergunningen aan te vragen.

Emissie aftapwarmte

Dit is warmte gemaakt bij de opwekking van elektriciteit waarbij bewust is gekozen voor vermindering van elektriciteitsproductie. Deze warmte zorgt voor derving van elektriciteit.

In artikel 2.16 lid 8.a van het Bcw wordt gesteld dat voor de CO₂ van die warmte wordt gerekend met de CO₂ van de elektriciteit die elders wordt geproduceerd als gevolg van de derving.

Dit geeft een verkeerd beeld omdat:

- De bepaalde CO₂-emissie geen betrekking heeft op de uit de centrale betrokken warmte maar op andere centrales.
- Omdat de totale CO₂-emissie van de centrale gelijk blijft klopt de CO₂ balans niet meer als voor het warmte deel een andere emissie wordt toegekend.
- Er is geen prikkel voor verduurzaming van de bron. De CO₂-emissie van de warmte is immers het gevolg van de situatie elders.

Wanneer wordt uitgegaan van *het Europese referentierendement en de CO₂-emissies van gascentrales (toelichting art. 2.16)* is dat een verbetering t.o.v. de huidige methode die uitgaat van het rendement van het "integrale" elektriciteitspark. Dat geeft helemaal een scheef beeld van de werkelijkheid omdat de CO₂-emissie van de aftap warmte dan met de jaren lager wordt omdat elders wordt geïnvesteerd in zon- en windvermogen.

Maar het is eerlijker om de emissie van de niet geproduceerde elektriciteit geheel toe te schrijven aan de daarmee gemaakte warmte. Van aftapcentrales is bekend wat de dervingsfactor is dus kan de aan de warmte toe te schrijven emissie goed bepaald worden.

Voorstel: Ga bij aftapwarmte (art 2.16 lid 8.a) uit van de CO₂-emissie van de elektriciteit die minder wordt geproduceerd in de centrale die de warmte levert.

Energiegebruik

De CO₂-emissie geeft een belangrijk beeld van de duurzaamheid van de geleverde warmte. Bij gebruik van biomassa, afval (biogene deel) en hernieuwbare elektriciteit is de CO₂-emissie per definitie 0.

Het is daarom ook belangrijk om een beeld te krijgen van de gebruikte hoogwaardige energie die nodig is om warmte te maken.

Bij het gebruik van e-boilers bijvoorbeeld, waarvoor volgens artikel 2.16 lid 7 geen CO₂-emissie wordt toegekend, is opslag van warmte nodig omdat aanbod en vraag niet geheel aansluiten.

Wanneer opslag in tanks wordt toegepast zijn er relevante opslagverliezen aanzienlijk.

Dit effect moet ook inzichtelijk worden.

Voorstel: Voeg een duurzaamheidscriterium toe naast de bepaling van broeikasgassen: De bepaling van hoogwaardige energie (elektriciteit en gedeelde elektriciteit; al of niet hernieuwbaar) die nodig is om een GJ te leveren.

Netverliezen

De netverliezen van warmtenetten worden, o.a. door RVO bij de Duurzaamheidsrapportages, aangeduid als percentage van de geproduceerde warmte. Het is logischer dit percentage te baseren op het verlies t.o.v. de geleverde warmte (aan gebouwen). Dit geeft een beter beeld voor de eindgebruiker.

Voorstel: Geef de netverliezen weer als percentage van de geleverde warmte (aan gebouwen) in art. 2.18 en 2.19.

Controle

De bepaling van de broeikasgassen gebeurt door de warmtebedrijven zelf. Het is goed als de bepaling wordt gecontroleerd door een onafhankelijke organisatie. Net als bij energie labels en bouwvergunningaanvragen.

Voorstel: Laat een onafhankelijke organisatie de duurzaamheidsbepalingen van warmtebedrijven controleren.

Inspraak

In de toelichting van art. 2.16 is opgenomen: *Op basis van onderzoek en de input van diverse stakeholders is het de bedoeling om in de genoemde ministeriële regeling te bepalen dat er in geval van gecombineerde productie van warmte en elektriciteit in de berekening moet worden uitgegaan van het Europese referentierendement en de CO₂-emissies van gascentrales.*

Dat impliceert dat de definitieve methode nog niet is vastgelegd en dat er geen inspraakmogelijkheden meer zijn.

Voorstel: Geef de (nog) mogelijkheid om in te spreken voordat broeikasgasnorm en –bepalingmethode definitief worden.